

FORSLAG NR. 176 – Innstilling nr. 99

Vedtatt av landsmøtet

Et seriøst arbeidsliv

Vi skal ha et godt og seriøst arbeidsliv i Norge. Arbeiderbevegelsen har alltid kjempet for et trygt og godt arbeidsliv. I Norge har derfor de fleste trygge jobber med stor grad av kontroll og innflytelse over egen arbeidssituasjon. Likevel har vi dessverre de seneste årene sett at flere tvinges til å jobbe uten den tryggheten vi forventer i norsk arbeidsliv. Denne negative utviklingen må snus.

Utnyttelse av arbeidsfolk må stoppes. Vi må tette hull i lovverket, som utnyttes av useriøse arbeidsgivere. En sterk fagbevegelse er en forutsetning for å lykkes i denne kampen, og myndighetene må spille på lag med fagbevegelsen og den seriøse delen av arbeidslivet. De useriøse truer med å ødelegge det vi har kjempet fram. Det må stilles seriøsitetskrav overfor bedrifter som tildeles offentlig støtte.

Sosial dumping rammer også matindustrien. Hele mat- og drikkeindustrien er i ulik grad utsatt for arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Myndighetene må sørge for rettferdig og ikke minst lovlig konkurranse, slik at ikke arbeidstakerne og lovlige bedrifter blir taperne.

Kriminaliteten i arbeidslivet øker faretruende. Arbeidslivskriminalitet er handlinger som bryter norske lover om lønns- og arbeidsforhold. De baserer seg ofte på å unndra seg skatter og avgifter eller utnytte trygdesystemet i tillegg. Kriminaliteten er gjerne også utført av godt organiserte grupper. Dette undergraver tilliten til viktige ordninger i samfunnet. Konsekvensen er utnyttelse av arbeidstakere, konkurransevridning og undergraving av seriøse virksomheter. Myndighetene må nå prioritere å slå ned på denne formen for kriminalitet. Konsekvensene for dem som blir tatt, må bli langt strengere.

Myndighetsorganer må styrkes. Skatteetaten, Arbeidstilsynet, NAV og politiet må tilføres ressurser og samordnes for å ta opp kampen mot arbeidslivskriminaliteten og useriøsitet i arbeidslivet. Det er viktig at etatene benytter sine samlede sanksjonsmuligheter på en effektiv måte. Anmeldelser må følges opp og alvorlige saker må raskt behandles i domstolene. Politiets ressurser til oppfølging av konkurskriminalitet og illegal arbeidsinnvandring er områder som må styrkes. Registreringen av utenlandske tjenesteytere som utfører arbeidsoppgaver i Norge, må forbedres. I tillegg må det opprettes flere A-krimsentere.

Lovverket må styrkes. Kreativiteten til den useriøse delen av arbeidslivet er stor. Arbeidstakere blir i dag utnyttet fordi rettsvernet er for svakt, og fordi noen planmessig jobber for å omgå loven. Faste ansettelses skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. Derfor må det bli anledning til å innføre forbud mot innleie av

arbeidskraft i bransjer og geografiske områder. Det må strammes inn på muligheten til å benytte underentreprise, spesielt der formålet er å levere arbeidskraft kun til en virksomhet. Det må også strammes inn på mulighetene til midlertidige ansettelser. Solidaransvaret må utvides til å gjelde generelt. Slik at også bedrifter som utnytter dagens lovverk til å omgå sitt arbeidsgiveransvar må stå til rette. Arbeidsgivere lager til ulike bedriftsstrukturer for å omgå dagens regelverk, for eksempel settes kjernevirksomhet ut på entreprise eller det opprettes datterselskaper. Kapitalen flyter fritt mellom selskapene mens legitime krav ansatte har smuldrer bort i ansvarsfraskrivelse.

Det er de svakeste som utnyttes. Det er ofte arbeidstakere fra andre land som utnyttes i arbeidslivet. De kjenner ikke sine rettigheter godt nok og mange behersker ikke norsk tilstrekkelig bra. Derfor har mange svak kunnskap om det norske arbeidslivet og den norske modellen. Vi krever at alle utenlandske arbeidstakere i Norge får tilbud om norskopplæring og gis en innføring i elementære rettigheter for arbeidstakere i Norge. Det er først når du skjønner og forstår dine rettigheter at du kan gjøre hevd på dem.

Et seriøst arbeidsliv med gode rammevilkår for bedriftene med lik konkurranse mellom aktørene er basis i den norske arbeidslivsmodellen. Kriminalitet og useriøse forhold undergraver de verdiene som er grunnlaget for partssamarbeidet i norsk arbeidsliv. Innsatsen mot kriminelle aktører og kampen mot sosial dumping i arbeidslivet må styrkes nå.

NNN krever:

- At tilsynsmyndighetene får tilført tilstrekkelig med ressurser slik at de kan følge opp og anlegge sak mot bedrifter og personer som bedriver arbeidslivskriminalitet.
- At samarbeidet mellom etatene styrkes og at det etableres samordningsorgan for å koordinere innsatsen mot arbeidslivskriminalitet.
- At det innføres lovendringer som gjør det enklere å forfølge arbeidslivskriminalitet rettslig, og at strafferammene blir strengere.
- At arbeidet mot sosial dumping styrkes, blant annet fordi sosial dumping ofte går hånd i hånd med arbeidslivskriminalitet.
- At det må bli enklere å få allmenngjort tariffavtalene. Det samme må gjelde for videreføring av allerede allmenngjorte tariffavtaler. Det bør være nok at en av partene ønsker en videreføring.
- At solidaransvar også må gjelde ved entreprise.
- At det må bevilges ressurser til oppfølging av konkurskriminalitet og alle politidistrikter må få ressurser til oppfølging av konkurskriminalitet.
- At bruken av innleie, midlertidige ansettelser, underentreprise og vikarbyrå måbegrenses til et minimum, om nødvendig forbyes. Lønn mellom oppdrag må være en selvfølge.
- At den kollektive søksmålsretten gjeninnføres for å forhindre ulovlig innleie.
- At det opprettes flere A-krimsentere.

NNN LANDSMØTE 2021

- At flertallets innstilling til tiltak i Fougnerutvalget blir fulgt opp og at foreslåtte endringer blir iverksatt.